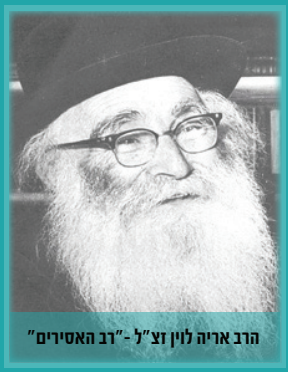
הרב אריה לוין זצ"ל - "רב האסירים"

כמים חיים

בנשיאותו של הרב חיים אידלס שליט"א

בהוצאת ע"ר "איש צדיק היה" 580546158

פרשת שופטים

ז' אלול תשע"ט

גליון מספר 138

דרך חיים

מכובדינו היקרים,

השבוע נכנסנו לחודש אלול, חודש הרחמים והסליחות. על חודש זה נאמרו רמזים רבים אשר מלמדים אותנו מעט מזעיר מעניינו וערכו של חודש זה, ועד כמה עלינו לנצל כל רגע ועת בו, על מנת לבוא מוכנים ליום הדין- ראש השנה הבעל"ט.

כותב הבני יששכר, הרבי מדינוב, שבחודש אלול ישנם תרצ"ו שעות לרמז על הפסוק "ברצות ה' דרכי איש גם אויביו ישלים עימו". כאשר אדם מנצל את כל שעות החודש - תרצ"ו, אז גם אויביו המקטרגים- שנבראו מכח חטאיו באים ומשלימים עימו ושוב אינם מקטרגים עוד. תרצ"ו השעות של חודש זה באים כהקדמה לקראת שני ימי ראש השנה. כותבים בעלי הסוד שימי ראש השנה מחולקים ליום הדין הקשה- היום הראשון, ויום הדין הרפה- היום השני. על מנת שנזכה בשני הדינים "קשה ורפה" (בגימטריא 696) אנו מתכוננים במשך כל תרצ"ו (696) השעות של חודש זה, שהם באים להיפוך ותיקון הדין.

עוד כתב הרב הקדוש רבי אברהם מליז'ענסק, בעל ליקוטי שושנים, שהפסוק "אז תשמח בתולה במחול" מרמז על חודש אלול שמזלו מזל בתולה. חודש זה ומזלו שמחים כאשר אנו מתכוננים בו ושבים בתשובה עד אשר נזכה למחילת עוון - "במחול". בדרך זו ממשיך הבני יששכר את הסברת המשך הפסוק "ובחורים וזקנים יחדיו"- שאם אדם זכה למחילת העוון אף שהוא זקן בימים הוא נחשב לבחור צעיר שזה עתה התחיל את חייו ולא חטא עוד. בדרך זו כותב הנעם אלימלך שאדם שעשה תשובה נחשב כנולד באותה העת, וזה לשונו (פרשת במדבר ד"ה "או יאמר"): "ואם יאמר האדם ואיך אוכל לשמוח כיון שהרבתי לפשוע, ולזה אמרה תורה אף על פי כן יראה לעשות תשובה בשמחה, ויתחזק עצמו לאמר הרי אני כאלו נולדתי היום הזה ולא אשוב עוד לכסלה. וזה נקרא חידוש, שנתחדש כבריה חדשה. וזהו "באחד לחדש השני", כי האדם הזה הוא נתחדש ב' פעמים האחד ביום שנולד, והשני ביום שעושה התשובה ונתכפר לו".

חודש טוב ומבורך ושבת שלום,

לשנה טובה ניכתב ונחתם,

חיים.

כמים חיים

בנשיאותו של הרב חיים אידלס שליט"א

בהוצאת ע"ר "איש צדיק היה" 580546158

הרב אריה לוין זצ"ל - "רב האסירים"

בדרכו של ר' אריה

בתו של אחד מראשי נטורי קרתא שלחמו בראי"ה קוק זצ"ל (שהשבוע חל יום הזכרון שלו - ג' אלול) בשל קרבתו לציונים - חלתה במחלה קשה. יעצו הרופאים כי תיסע לחו"ל ותבקר אצל רופא פלוני המומחה הגדול ביותר בתחומו.

ברם, רבים החולים אשר השכימו לפתחו של אותו רופא, ואף התשלום הנדרש היה מעבר להישג ידו של אותו קנֵאי. אמנם, ידוע היה כי אם יקבל הרופא פנייה מהרב קוק אזי יתפנה מעסקיו ויקדים את הטיפול באותו חולה, באשר הערך הרופא את הרב קוק. אולם בוש אותו קנאי לפנות אל הרב שהרי העליבו לא אחת.

ביודעו את החיבה היתירה שרחב הרב קוק לר' אריה ואת האחוה והרעות שביניהם ביקש מר' אריה שיהיה לו למליץ יושר בפני הרב קוק. נענה ר' אריה לבקשתו בנפש חפתה ומיד רץ לביתו של הרב קוק. אמר לו הרב קוק: "ברור שאהיה מוכן להמליץ על אותו אדם, מה להמלצתי ולמחלוקת שבינינו?!". נתן הרב קוק בידו של ר' אריה את ההמלצה, ואף הפלי בשבחו של הפונה, דווקא משום שהיה בליבו עליו, באומרו שעשה כן "כדי שלא תהיינה לי פניות נפשיות בעת כתיבת המלצתי".

יצא ר' אריה מחדרו של הרב שמח על שזכה להיות שושבין לדבר מצוה. בצאתו מפתח בית הרב נתקל בשני רבנים שידע כי יש בליבם על אותם קיצונים. בעודו מתרחק שמע ר' אריה כי קוראים אחריו לשוב לביתו של הרב. נבהל ר' אריה וחשב שמא הושפע הרב קוק על ידי אותם רבנים לחזור בו מהמלצתו והחל להחיש צעדיו, אחר כמה דקות

המשך בעמוד הבא

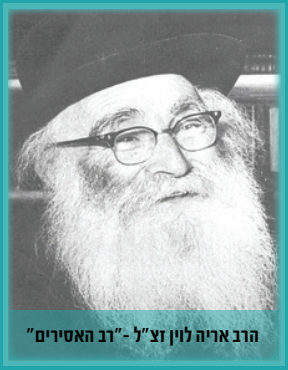

כמים חיים

בנשיאותו של הרב חיים אידלס שליט"א

בהוצאת ע"ר "איש צדיק היה" 580546158

בדרכו של ר' אריה

אמר בליבו: "לא ייעשה כן - אם נקראתי לבוא אל הרב אסור אל ביתו", וחזר לבית הרב בלב חרד.

אמר לו הרב קוק: "הרי הנסיעה לחו"ל עולה בדמים רבים, נזכרתי כי ישנה חברת ספנות המתחשבת בהמלצתי ומעניקה הנחה ניכרת לנצרכים, הא לך מכתב המלצה על אותו אדם עבור החברה...".

(איש צדיק היה עמודים 228-229)

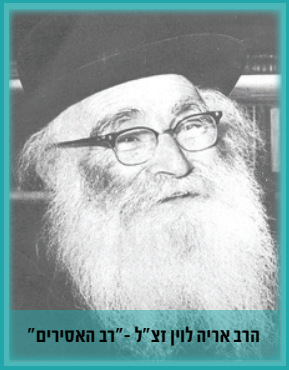
הרב אריה לוין זצ"ל - "רב האסירים"

כמים חיים

בנשיאותו של הרב חיים אידלס שליט"א

בהוצאת ע"ר "איש צדיק היה" 580546158

הלכה ומנהג

כפי שהזכרנו בשבוע שעבר, ישנו חיוב על הכהן לברך את העם. כהן שאמרו לו לעלות לדוכן לברך ונמנע מכך ביטל מצות עשה של "כה תברכו". גם כהן שכבר בירך בתפילת שחרית צריך לשוב ולברך בתפילת מוסף. וכן אם סיים מניין שבו בירך יכול לשוב ולברך במניין אחר, וודאי שזכות היא לו, ובמיוחד אם במניין הראשון בירך לבדו וכעת ישנו כהן אחר עימו שאז חיוב הברכה גדול עוד יותר, וכן במקרה שאין כלל מי שיברך את הציבור אלא הוא.

ברכת כהנים אמנם נאמרת בשעת חזרת הש"ץ אך היא דבר נוסף על עצם החזרה. לעניין זה ישנה נפקא מינה לעניין מצב בו יצאו חלק מהמניין בשעת החזרה. כפי שלמדנו אם הציבור החלו לומר דבר שבקדושה ולאחר מכן יצא חלק מן המניין- ניתן לסיים את אותו הדבר. ולכן אם יצאו חלק מן הציבור אחר תחילת החזרה יכולים להמשיך בחזרה, ואף לומר קדושה וקדיש תתקבל שהינם חלק מחזרת הש"ץ. אבל ברכת כהנים שהיא דבר נלווה לחזרה, ומצוה בפני עצמה, ולא חלק בלתי נפרד מן החזרה לא ניתן לומר אלא אם בתחילת הברכה היו עשרה אנשים בבית הכנסת. לכן אם ישנם כהנים שמסיבה כלשהי עתידים לצאת בברכת כהנים ובלעדיהם לא יהיה מניין- ייכנסו לבית הכנסת אחר שהגבאי הכריז "כהנים" או שהחל החזן "אלהינו ואלהי אבותינו" אם לא עלו כהנים לדוכן כלל.

יש הנוהגים לומר "ברוך הוא וברוך שמו" אחר הזכרת שם שמיים על ידי הכהנים, ויש שנוהגים שלא לומר. ובתום כל אחת מג' הברכות עונים הקהל "אמן" אחר שכלתה הברכה מפי הכהנים. אין החזן מקריא מילה כל עוד לא כלתה הקודמת לה מפי הכהנים, וכן לא יתחיל את הבאה עד אשר יענו הציבור "אמן" על הברכה הקודמת לה.

נחלקו הפוסקים אם הש"ץ יענה "אמן" אחר ברכת הכהנים, ובכל אופן שליח ציבור שעונה "אמן" יעשה זאת בלחש וייתן דעתו היכן נמצאים בסידור התפילה על מנת שלא יתבלבל. אדם שנמצא בתפילת הלחש בשעה שהחלו הכהנים את ברכתם יכול להמתין בלחש ולהאזין לברכתם, ואם הדבר מפריע לו בתפילתו יכול להמשיך את תפילת הלחש מהמקום בו נמצא.

כמים חיים

בנשיאותו של הרב חיים אידלס שליט"א

בהוצאת ע"ר "איש צדיק היה" 580546158

הרב אריה לוין זצ"ל - "רב האסירים"

שו"ת

עם הרב חיים אידלס

שאלה

א) אני כהן וזכיתי כל חיי לשאת כפיים בברכת כהנים, כעת התבגרתי ואני מתקשה להרים את ידיי בגובה העיניים, האם עליי לצאת מבית הכנסת בשעת הברכה ולהפסיד את הזכות לברך את עם-ישראל שהייתי רוצה להתמיד בה עד יום מותי?

ב) האם יש מקור לכך שיש לטבול קודם ברכת כהנים?

תשובה

א) כבודו יכול להמשיך לשאת כפיים כל עוד יש בכוחו להרים את הידיים בגובה הכתפיים, כי זו הכרעת מרן השו"ע, המג"א ועוד הרבה פוסקים (סי' קכ"ח). נכון שדעת המקובלים היא שצריך שהידיים יהיו כנגד העיניים, אבל מכיוון שאין זה בכוחך תמשיך לשאת כפיים כדעת מרן והרבה פוסקים.

ב) עניין הטבילה לפני נשיאת-כפיים מופיע כבר בבית-יוסף (סי' קכ"ח), ומרן המ"ב כתב שנהגו בחו"ל, שנושאים כפיים ביום טוב, לטבול קודם לכן 'טבילת עזרא', ובארץ ישראל שנושאים כפיים בכל יום יש לטבול כדין שליח-ציבור, בפרט שכיום המקוואות מאוד מצויים (מנח"י ח"ח סי' א'). ויש מקור קדום מאוד לטבילה קודם נשיאת כפיים בספר המקצועות, שמיוחס לרבנו חננאל, שהוא פוסק כך בשם האמורא רבי יודן. והראב"ד (תמיד פ"ז) כתב שהמחמיר בכך מתברך. ולכן אם נהגת תמיד לקפיד לטבול קודם נשיאת כפיים אתה צריך התרת נדרי כדי להפסיק מזה, כי כאמור יש לכך מקור גדול וטהור.